



अभियान

सप्ताहिक

ABHIYAN WEEKLY

abhiyanweekly40@gmail.com

वर्ष : ३८ / अंक : २१ / २०७७ फागुन ७ जते शुक्रबार / 19 Feb., 2021 / मूल्य रु. १०/-

नीतिगत निर्णय कस्ता कस्ता हुन् त ?

काठमाडौं । बहुचर्चित लितानिवास जग्गा अनियमितता प्रकरणमा सर्वोच्च अदालतले तीन वटा महत्वपूर्ण फाइलहरू अध्ययनका लागि मगाउने आदेश दिएको छ । पूर्व प्रधानमन्त्रीहरू माधव नेपाल र बाहुराम भट्टराईगाथि पनि मुदा चलाउनुपर्ने माग दाबी गर्दै अदालतमा दर्ता भएको निवेदनमा सुनुवाई गर्दै सर्वोच्चले अखियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगले विशेष अदालतमा दर्ता गरेको आरोपपत्र तथा २०६६/६७ र २०६९ सालमा मन्त्रिपरिषदले गरेको निर्णय भिकाउने आदेश गरेको छ ।

अखियारले गत वर्ष माघमा सरकारले अधिग्रहण गरेको जग्गा भूमाफियाहरूसँगको मिलेमतोमा व्यक्तिको नाममा दर्ता गरेको भन्दै १ सय ७५ जना विरुद्ध विशेष अदालतमा मुदा दर्ता गरेको **>>> बाँकी ८ पेजमा**

हालीलाई www.abhiyanonline.com ला पनि पढ्न सकिन्छ ।

प्रतिनिधिसभा विघटन सदर
नै समस्याको समाधान



काठमाडौं । गत पुस ५ गते प्रतिनिधिसभा विघटन भयो । प्रतिनिधिसभा विघटन भएको आज दुई महिना २ दिन हुँडासम्म त्यसका विरुद्ध परेको मुदाको फैसला हुन सकेको छैन । सर्वोच्च अदालतको सम्बैधानिक इजलासम्म मुदाको सुनुवाई जारी रहेको छ । अर्कोटर्फ नेपाल कम्प्युनिष्ट पार्टीको नाम, भण्डा, छाप र चुनाव चिन्ह सूर्यलाई पार्टी अध्यक्ष एवं प्रधानमन्त्री केपी ओली र अर्का अध्यक्ष पुष्पकमल दाहाल तुवैले आ आफ्नो भएको दाबी निर्वाचन आयोगले समेत कुनै निर्णय दिन सकिरहेको छैन । प्रतिनिधिसभाको विघटन सँगै २०७८ साल बैशाख

>>> बाँकी ८ पेजमा

के भनेको हो भारतीय गृहमन्त्री र मुख्यमन्त्रीले ?

काठमाडौं । नेपाल र श्रीलंकामा भाजपाको सरकार बनाउने योजना छ । भारतीय गृहमन्त्री अमित शाह र भारत निपुणका मुख्यमन्त्री पिल्ल देवको अभियक्ति होयो । यस्तो अभियक्ति दिवासमेत छिएको पहिले भन्ने भारतीय प्रधानमन्त्री नेरन्ध मोदीले कुनै टिप्पणी गरेका छैनन् ।

भाजपा पार्टीकै कार्यक्रममा बोलेका कारणले पनि यी दुबै अभियक्तिले तरड्ग ल्यायो । नेपालका परराष्ट्रमन्त्रीले विरोध जनाए, भारताधित नेपाली राजदूतले पनि विरोध जनाएको खबर आयो ।

>>> बाँकी ८ पेजमा

जनताबाटै लोकतान्त्रिक अभ्यास गराउँ

काठमाडौं । प्रतिनिधिसभा विघटन पछि सबै भन्दा सक्रिय हुँर्पे निर्वाचन आयोग अहिले अन्योल्को अवस्थामा रहेको छ । प्रतिनिधिसभा विघटनको मुदा सर्वोच्च अदालतको सम्बैधानिक इजलासम्म निर्वाचन आयोगले निर्वाचनका लागि केही सक्रियता देखाएपनि अदालतले के निर्णय दिन्छ भनि ऊ पर्ख र हेरेको अवस्थामा देखिएको छ । अदालतले प्रतिनिधिसभा विघटनलाई सदर गरेको खण्डमा तोकिएको समय २०७८ बैशाख १७ र २० मा मध्यावधि निर्वाचन गराउन आयोगलाई समय कम हुन सक्ने सम्भावना समेत बढ्दै गरेको छ । अदालतको निर्णयलाई पर्ख र हेरेको अवस्थामा

राखेपनि आयोगले आफ्नो काम गर्दै अधि बढ्नु पर्नेमा नेकपाको विवादलाई नै समाधान गर्ने कार्य प्रमुख चुनौतीका रूपमा रहेको छ ।

नेकपाका दुवै पक्ष केपी ओली र पुष्पकमल दाहाल माधव नेपाल पक्षले नेकपाको छाप, भण्डा र चुनाव चिन्ह सूर्यलाई आ आफ्नो भएको दाबी गरिरहेका बेला आयोगले पिला त्यसको निर्णय गर्नुपर्नेमा आयोगले कुनै निर्णय गर्न सकिरहेको छैन । नेकपाको विवाद समाधान नभएको खण्डमा अदालतले प्रतिनिधिसभाको विघटनलाई सदर गरेपनि निर्धारित समयमा निर्वाचन हुन सक्ने सम्भावना नै देखिन्दैन । अब हामीले सोच्ने यही अधिवेशनमा हो ।

विधान निलम्बनमा राखेर भद्रोमा अधिवेशन गर्ने सहमति जुटाउनु पूर्व शाशकले देउवामाथि ठूलै प्रहार गरेको हुन् । उनले सिंधू भनेका छन्- राजा ज्ञानेन्द्रले त्यसै असक्षम भनेको होइन रहेछ । कौँग्रेसजनलाई यो बुझन २ दशक लान्ने ?

>>> बाँकी ८ पेजमा

निर्वाचनका लागि नेकपा विवाद समाधान आवश्यक

काठमाडौं । पुस ५ गते प्रतिनिधिसभा विघटन सँगै आउँदो २०७८ साल बैशाख १७ र २७ गते निर्वाचन गर्ने मिति तोकिएको भएपनि तोकिएको मितिमा निर्वाचन हुने नहुने निश्चित भएको छैन । केपी ओली नेतृत्वको सरकारले निर्वाचनको तयारीलाई तीव्रता दिएको भएपनि नेपाल कम्प्युनिष्ट पार्टीको विवाद निर्वाचन आयोगले गर्न सक्ने छैन । नेकपाका दुवै पक्ष केपी ओली र पुष्पकमल दाहाल, माधव नेपाल पक्षले नेकपाको छाप, भण्डा र चुनाव चिन्ह सूर्य दाबी गरिरहेको छैन । निर्वाचन आयोगले नेकपाको विवाद समाधान नारा निर्वाचनको आचारसंहिताको तयारी गरिरहेको छ भन्ने निर्वाचनका अन्य कार्यालाई समेत तीव्र



गतिमा अधि बढाईरहेको छ ।

प्रतिनिधिसभा विघटनको मुदा समेत सर्वोच्च अदालतको सम्बैधानिक इजलासम्म सुनुवाईको क्रममा रहेको छ । अदालतले

>>> बाँकी ८ पेजमा

निर्वाचनको विकल्प खोजिए मुलुक फेरि संकटमा पर्ने

लोकतन्त्रमा कमजोर प्रधानमन्त्री पद्धतिको परिकल्पना हुन सक्दैन



र व्यक्तिगत स्वार्थका कारण प्रतिनिधि विघटन हुनु अधि नै नेकपा विभाजितको अवस्थमा पुगेको थियो । त्यसलाई प्रतिनिधिसभा विघटनले बल पुन्याएको मात्र हो । नेकपा आजसम्म पनि बैधानिक रूपमा विभाजित भएको छैन । नेकपा विभाजनको मुदा समेत निर्वाचन आयोगमा विचाराधिन अवस्थामा रहेको छ । निर्वाचन आयोगले केपी ओली र पुष्पकमल दाहाल कुनै पक्षमा निर्णय गर्न भन्ने नहुने भएको छ ।

प्रतिनिधिसभा विघटनको मुदा सर्वोच्च अदालतको सम्बैधानिक इजलासमा सुनुवाईको क्रममा रहेको छ । सम्भवत आउँदो हप्ता भित्रमा अदालतले आफ्नो निर्णय सुनाउन सक्ने सम्भावना रहेको छ । निर्वाचन आयोगले केपी ओली र पुष्पकमल दाहाल कुनै पक्षमा निर्णय गर्न भन्ने नहुने भएको छ ।

निर्वाचन आयोगको निर्वाचन नियमावलीले चुनाव घोषणा भएपनि दलहरूको विवाद निरूपण गर्नु नहुने भएकाले अब निर्वाचन आयोगले संविधान ऐन कानुन अनुसार नेकपाको विवादको निरूपण गर्नुपर्ने आवश्यकता देखिन्छ ।

निर्वाचन आयोगको निर्वाचन नियमावलीले चुनाव घोषणा भएपनि दलहरूको विवाद निरूपण गर्नु नहुने भएकाले अब निर्वाचन आयोगले संविधान ऐन कानुन अनुसार नेकपाको विवादको निरूपण गर्नुपर्ने आवश्यकता देखिन्छ ।

निर्वाचन आयोगको निर्वाचन नियमावलीले चुनाव घोषणा भएपनि दलहरूको विवाद निरूपण गर्नु नहुने भएकाले अब निर्वाचन आयोगले संविधान ऐन कानुन अनुसार नेकपाको विवादको निरूपण गर्नुपर्ने आवश्यकता देखिन्छ ।

निर्वाचन आयोगको निर्वाचन नियमावलीले चुनाव घोषणा भएपनि दलहरूको विवाद निरूपण गर्नु नहुने भएकाले अब निर्वाचन आयोगले संविधान ऐन कानुन अनुसार नेकपाको विवादको निरूपण गर्नुपर्ने आवश्यकता देखिन्छ ।

निर्वाचन आयोगको निर्वाचन नियमावलीले चुनाव घोषणा भएपनि दलहरूको विवाद निरूपण गर्नु नहुने भएकाले अब निर्वाचन आयोगले संविधान ऐन कानुन अनुसार नेकपाको विवादको निरूपण गर्नुपर्ने आवश्यकता देखिन्छ ।

निर्वाचन आयोगको निर्वाचन नियमावलीले चुनाव घोषणा भएपनि दलहरूको विवाद निरूपण गर्नु नहुने भएकाले अब निर्वाचन आयोगले संविधान ऐन कानुन अनुसार नेकपाको विवादको निरूपण गर्नुपर्ने आवश्यकता देखिन्छ ।

निर्वाचन आयोगको निर्वाचन नियमावलीले चुनाव घोषणा भएपनि दलहरूको विवाद निरूपण गर्नु नहुने भएकाले अब निर्वाचन आयोगले संविधान ऐन कानुन अनुसार नेकपाको विवादको निरूपण गर्नुपर्ने आवश्यकता देखिन्छ ।

निर्वाचन आयोगको निर्वाचन नियमावलीले चुनाव घोषणा भएपनि दलहरूको विवाद निरूपण गर्नु नहुने भएकाले अब निर्वाचन आयोगले संविधान ऐन कानुन अनुसार नेकपाको विवादको निरूपण गर्नुपर्ने आवश्यकता देखिन्छ ।

निर्वाचन आयोगको निर्वाचन नियमावलीले चुनाव घोषणा भएपनि दलहरूको विवाद निरूपण गर्नु नहुने भएकाले अब निर्वाचन आयोगले संविधान ऐन कानुन अनुसार नेकपाको विवादको निरूपण गर्नुपर्ने आवश्यकता देखिन्छ ।

निर्वाचन आयोगको निर्वाचन नियमावलीले चुनाव घोषणा भएपनि दलहरूको विवाद निरूपण गर्नु नहुने भएकाले अब निर्वाचन आयोगले सं

Spreading disinformation about CPEC

A crucial project for Pakistan viewed as a threat by its enemies

easy access to the Persian Gulf and the Indian Ocean.

Notably, India was openly opposing the CPEC and China's OBOR or BRI; the US also joined New Delhi.

China."

Nonetheless, the Chinese government has, repeatedly, dismissed the criticism as a Western propaganda and insisted that the CPEC will equally

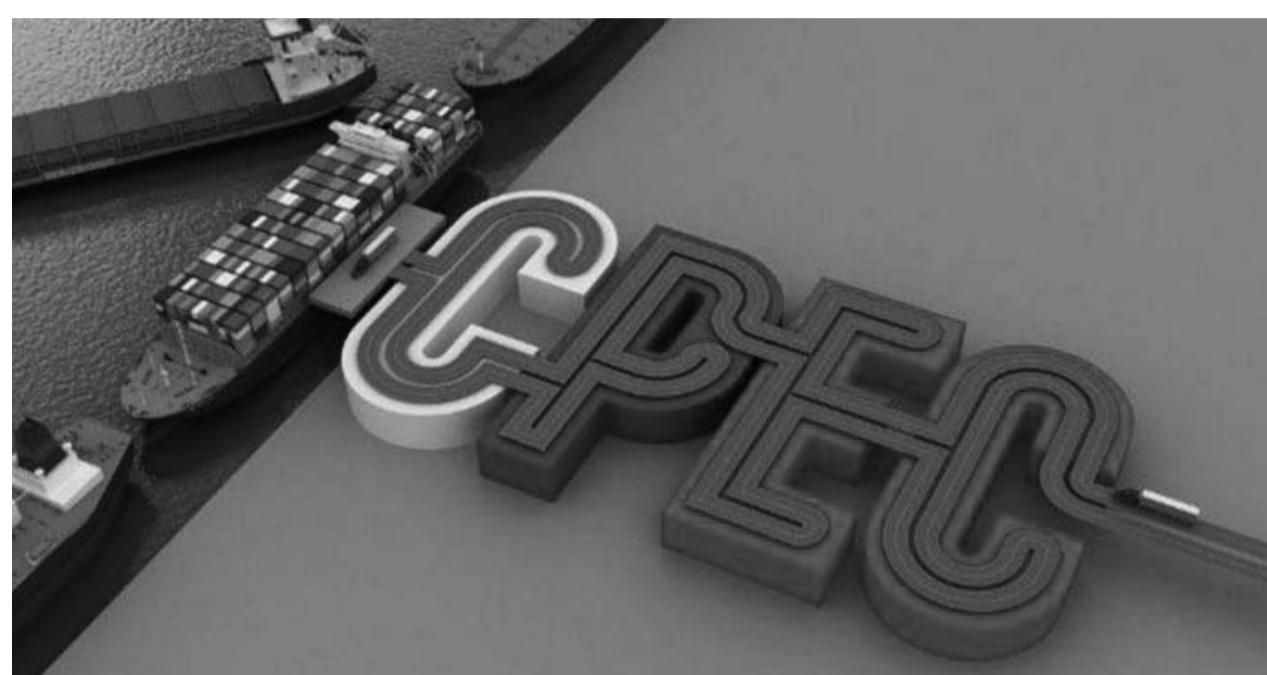
of the CPEC will uplift the impoverished people of Balochistan and Gilgit-Baltistan, including developments in other backward areas by redressing their grievances, which the

propaganda against the CPEC coincides with the terror attacks in various regions of Pakistan, particularly in the Balochistan.

In the recent past, blasts in Balochistan and the country's other areas show that the US-led India, Afghanistan and Israel have again started acts of sabotage to destabilise Pakistan and to damage the CPEC through their intelligence agencies such as CIA, RAW, Mossad and Afghan NDS which are also supporting Balochistan's separatist elements.

In this connection, Pakistan's Ambassador to the UN Munir Akram handed over to the UN Secretary General Antonio Guterres a dossier on India's campaign to promote terrorism in Pakistan.

Earlier, at a joint press conference Director General of Inter-Services Public Relations (ISPR) Major-General Babar Iftikhar and Foreign Minister Shah Mahmood Qureshi unveiled the dossier containing "irrefutable evidence" of India's sponsorship of terrorism in Pakistan—also targeting the CPEC.



When during the regime of President Gen. Pervez Musharraf, Pakistan initiated the construction of Gwadar deep-seaport in Balochistan province in March 2002 with Chinese assistance, sirens went off in the capitals of some European countries, especially the US, India and Israel which took it as a threat to their global and regional plans.

In this respect, China-Pakistan Economic Corridor (CPEC) which is part of China's One Belt, One Road (OBOR) or China's Belt and Road Initiative (BRI) is rapidly developing. CPEC will prove to be a gateway to prosperity for both countries as well as the region. Under the project, China is investing as much as \$62 billion in various sectors in Pakistan in a phased manner. The Executive Committee of the National Economic Council (ECNEC) on August 5, last year approved the up-gradation of existing Mainline-1 (ML-1), the 1,872 kilometer railway project from Peshawar to Karachi.

Under the project, the existing 2,655 kilometer track would be upgraded, while the speed of passenger trains would increase. The project would be completed by June 2023. Besides, under CPEC, energy projects have already made progress.

In fact, CPEC will open new doors of development relating to various fields, as the national economy of the country will grow fast, leading to creation of new job opportunities, poverty reduction, and development of transportation sector—boost agricultural and industrial growth, including exports.

The establishment of CPEC between deep Gwadar seaport of Balochistan and the historic Silk Road city in Western regions-Xinjiang of China will connect Gilgit-Baltistan through Khunjerab Pass, while the roads infrastructure in Gwadar would link the communication network of rest of the country to facilitate transportation of goods.

In May, 2020, the outgoing US Principal Deputy Assistant Secretary of State for South and Central Asia, Alice Wells, who tried to spoil China-Pakistan relations, had once again criticized BRI and CPEC by saying that the US was concerned about CPEC projects due to the unfair rates of profits that are guaranteed to Chinese firms. The Chinese Embassy called her statement totally baseless by stating: "We take Pakistan as an equal partner and never asked Pakistan to do more."

When Gwadar seaport becomes fully operational, it would connect the landlocked Central Asian states with rest of the world. Being the commercial hub, the port is likely to increase volume of trade, bringing multiple economic and financial benefits to Pakistan. It will enable high-volume cargo vessels to move in the major oceans, giving China's short and

benefit Pakistan.

While, Gwadar seaport project which is backbone

hostile elements, supported by the US, India and Israeli do not want. Moreover, malicious

दूरसंचार उपभोक्ताहरूसंग सम्बन्धित गुनासो दर्ता गर्नेसम्बन्धी सूचना !

यस नेपाल दूरसंचार प्राधिकरणबाट अनुमतिपत्र प्राप्त गरि दूरसंचार सेवा प्रदान गरिरहेका सेवा प्रदायकहरूले प्रदान गरेको दूरसंचार सेवाका सम्बन्धमा भएमा दूरसंचार उपभोक्ताहरूले सम्बन्धित सेवा प्रदायकहरूलाई गुनासो गर्दा पनि समस्या समाधान नभएको खण्डमा यस प्राधिकरणको कार्यालयको सम्पर्क नम्बर तथा कार्यालयको इमेल मार्फत गुनासो व्यवस्थापन गरिदै आएको छ। हाल दूरसंचार सेवाका सम्बन्धमा उपभोक्ताहरूको गुनासोलाई थप व्यवस्थित एवं प्रभावकारी बनाउनको लागि कार्यालयको सम्पर्क नम्बर तथा इमेलको अतिरिक्त गुनासो व्यवस्थापन प्रणाली (Complaint Handling System) समेत तयार गरि सोजै प्राधिकरणको Website मा राखिएको "गुनासो व्यवस्थापन प्रणाली (Complaint Handling System)"मा समेत गुनासो दर्ता गराउन सक्ने व्यवस्था गरेको व्यहोरा सम्पूर्ण दूरसंचार उपभोक्ता तथा सम्बन्धित सरोकारवाला सबैको जानकारीको लागि अनुरोध छ।

नेपाल दूरसंचार प्राधिकरण, उपभोक्त हित संरक्षण शाखा
कमलादी, काठमाण्डौ।

फोन नं.: - ९७७-१-४२५५४७४, ४२५४७१७, ४२५५६४९,
फकास्ट : - ९७७-१-४२५५२५०
पो.ब.नं.: -९७५४

E-mail:- ntra@nta.gov.np,
Website: www.nta.gov.np

मंगलटीप

पूजा अगरबत्ती

अब पूरा हुन्छ...
हाम्रो पवित्र पूजा

देशमा के भइरहेको छ, अब के हुन्छ ?



• राजन कार्की

rajan2012karki@yahoo.com

देशमा राजनीति भइरहेको छ कि लख्नौ लूट ? देश किन देशजस्तो छैन ? देश त जिवन्त हुनुपर्छ, देश किन चिहानजस्तो देखिन्छ ?

हो सुनिन्छ, नाराबाजी सुनिन्छ, भीडभाड देखिन्छ। किन ? यो नाराबाजी र भीडले दिने के हो ? ल्याउन खोजेको के हो ? के केपी ओलीलाई फालेर प्रचण्ड अथवा माधव नेपाल सत्तामा जानु परिवर्तन हो ? अग्रगमन हो ? प्रतिगमन सचिवाएको मान्न सकिन्छ ? ओली कसरी प्रतिगमनकारी, प्रचण्ड माधव कसरी अग्रगमनकारी ? ओली कसरी संविधानविरोधी, प्रचण्ड, माधव कसरी संविधानवादी ?

जो सत्तामा छन्, छन्। जो विपक्षमा छन्, ती पनि हिजो सत्तामा थिए। कसले देश र जनताका लागि काम गरे ? के काम गरे ? कति अग्रगमनकारी काम गरे ? यिनले भन्न सकेका छन्, अब हामी सम्मानित भएर बस्तौ, युवा नेतृत्वले देश हाँक्नुपर्छ। छैन, भनेका छैनन्। यिनलाई आफै सत्तामा जानु छ। आफै हुनुछ। जब यी सबै टेरेटेड असफल पात्रहरू हुन् भने फेरि यो आन्दोलन, प्रतिगमन र अग्रगमनको नाराबाजीको अर्थ र औचित्य

के कति रहन्छ र ? नेपालमा त मान्छे मार्नु र पोल्नु, निचार्नु र छाला टाङ्गुलाई लोकतन्त्र भनेर ढाँटिदै छ। एउटै शब्द भास्तु यज्युङ्यज्य, त्यही शब्द भय मत्यु बाजा। हामी सत्तालाई चिहान बनाएर अगुवाहर्स्ते बजाएको मत्युधुन सुनिरहेछौ। पद्धति राष्ट्रको मार्ग हो, हामीले हिँडेको राष्ट्रमार्ग अदूरदर्शी काँडेघारी हुनथाल्यो। साहित्यकार वीपी कोइरालाले राजनीतिभन्दा माथि उठेर लेखेका छन् मानिस न पशु हो, न ईश्वर। मानिस केवल मानिस हो, पशुभन्दा माथि, ईश्वरदेखि तल।

वीपीको लेखाइ र हाम्रो भोगाइ, कुन तहमा होला ? लोकतन्त्र लोकजीवन हो, लोकबाजा हो ? कसरी पाखण्ड भयो ? लोकतन्त्रमा कृष्ण होइन, गुरुमापा पो जन्म्यो। जसरी इटुष्वहालका नागरिकले गुरुमापालाई टुङ्गिखेलको पूर्व-दक्षिण कुनामा थान्को लगाए, वर्णनी खान्की स्वस्य भोज खुवाउने प्रचलन बसाले, राजनीतिका गुरुमापा जो जनता र देश खाइरहेका छन्, तिनलाई पनि उचित भोज खुवाएर एउटा थान्कोमा नराख्ने हो भने नेपाल निलिदिन सक्छन्। टुङ्गिखेल गुरुमापाको मैदान हो, गुरुमापा बनेका नेताहर्स्ते नेपाललाई भान्ता बनाए। देश खाने गुरुमापाहर्स्तालाई तह लगाउनै पर्छ।

सवाल के छ भने बिरालाको घाँटीमा घण्टी भुन्ड्याउने कसले ? जिम्मेवारी जनताको हो, जनता असहाय बनिरहेका छन्। साहस भर्नेहरू तसर्सिरहेका छन्। भ्रष्टाचारी भाइरस टपकक टिपेर फाल्छु भन्नेहरू आफै आत्मघाती भाइरसको भरिया बनेका छन्। नागरिकको आवाज बोल्नुपर्नेहरू नेताको हनुमान चालिसा पाठ गरेर बसेका छन्। नागरिक शासनको सुरक्षाअधिकारी कोही छैन। फर्सी कुहिएकै कुहिएकाहर्स्ते पद्धतिलाई कुहाइसके। कुहिएको बोक्नु, मृत्यु बोक्नु हो। आफूलाई अब्बल देखाउन असफल हुनेको बुई चढेर जँघार तरिन्न। जो असक्षम छन्, उनीहरूलाई बाँकी रहेको पाखण्डमात्र हो। पाखण्डको एकोहोरो शब्द सुनेर पुगिने चिहानमात्र हो। भारतका शासक प्रशासक बनेका

प्रणव मुखर्जी र श्याम शरणले नेपालको परिवर्तन हामीले ल्याइदिएका ह्वौ, माओवादीलाई हामीले पालेका हो भनेर दावी गरेका थिए। अहिले पनि एसडी मुनिजस्ता नेपालिवद्दहरू माओवादीलाई यहाँसम्म पुन्याएको हामीले हो भन्छन् र नेपालको परिवर्तनको स्टेक होल्डर भारत पनि हो भनिरहेका छन्। एसडी मुनि र पूर्व र अप्रभु र अमर भुषणले त इनसाइड नेपाल, इन्स्पायर्ड बाई अ

भागवत गीतामा लेखिएको छ- मानिस आफैमित्र आफूनो बन्धु, शात्रु दुवै हो।

हामीले बन्धुलाई शात्रु र शत्रुलाई बन्धु बनाएको फल भोगिरहेका हौ। आफूनो किस्मतमात्र मीठो हुन्छ, लोकतन्त्र अर्काको उत्पादन रहेछ, त्यसैले तीतो भयो।

पाखण्डमा पौरख हुँदैन। हाम्रा नेता स्वतन्त्र भझिदिएको भए यिनमा आँट र आत्मबल हुन्थ्यो। सिद्धान्त, नैतिक बल र स्पष्ट लक्ष्य हुन्थ्यो। सुशासन र समृद्धिको

देखाएर, रफु गफ चुटेरै शोषणको दहमा चोपलिरहेछन्। गरिबीमाथि सुकुलगुण्डाको गुण्डागर्दी। संविधानको विशेषता स्वार्थ बेन्ने बजार बन्यो।

डॉकाबाट वालीकी बन्न नसकेका राजनीतिक रत्नाकरहर्स्ते संविधान लेखे, तर रामायणजस्तो पवित्र हुन सकेन। रामायणमा मर्यादा पुरुषोत्तमको गाथा छ, संविधानमा पापकर्म बढाउने गन्तव्य। रामायण धर्मको उज्जालो अध्याय हो, २०७२ को संविधान लोकमय बन्न नसकेको अपराधको अध्याय।

यो अध्यायमा यिनको चरीत्र माकुराको जुनीजस्तो छ। जसले आफैने आमाबाबु खाएर सिद्धाउँछ। हाम्रो राष्ट्रिय सङ्कट भनेकै संविधानमा राष्ट्रलाई सम्बोधन गर्न नसक्नु हो।

सङ्कटदेखि संसदसम्म, सिंहदरवारदेखि शीतल निवाससम्म रत्नाकरमात्र छन्, त्यसैले त लोकतन्त्र सुखाग्रस्त, बज्जरभूमिजस्तो भयो राष्ट्रिय जीवन। जता पनि हिसा र अराजकता। असुरपन भएका रत्नाकरमित्र देव अंश हालिदिने कसले ? अतिरोग, कोरोना सर्झ, देवाश सदैन किन ? मान्छे मर्छ, सुकर्म मर्दैन भनेर बुझाइदिने कसले ? अबुभर्स्ते सत्तामा, शक्तिमा, सम्पत्तिमा भुनभुनिरहेका छन्। जितेको सत्ताबाट यिनीहरू पारिजातले लेखेकै 'हारेर फर्क्नु मृत्यु' जस्ता भएका छन्। हस्ताहरू, अमानवीय मार्गमा विजयी भयो भनेर उफिरहेका छन्। यस्तैलाई भनिन्छ, पराइको कुवाका जन्मेर तामै मर्न व्यङ्गहरू।

जनयुद्ध र जनआन्दोलनको मोर्चामा जो जो अग्रपञ्चिका थिए, ती आफैने कुर्कम्मा आफै चिलिएर लडे। जो समाजवाद र राष्ट्रवाद भन्ने, ती पनि ढलेको रुख्खै भए। अब यिनले बाँचेको घाटाको राजनीति र नाकाको जीवनमात्र हो। अनीति, अत्याचारको घोष्टा पिएर लिटिएकाहरू चेतामा ल्याउन विच्चाएर हुन्। मलम घसरे पिलो निको हुन्। चिनैपर्छ, खिल निकाल्पैर्छ। राजनीतिक डाक्टर लोक हुन्। डाक्टरी देखाउ लोक।

के केपी ओलीलाई फालेर प्रचण्ड अथवा माधव नेपाल सत्तामा जानु परिवर्तन हो ? अग्रगमन हो ? प्रतिगमन सचिवाएको मान्न सकिन्छ ? ओली कसरी प्रतिगमनकारी, प्रचण्ड माधव कसरी अग्रगमनकारी ? ओली कसरी संविधानविरोधी, प्रचण्ड, माधव कसरी संविधानवादी ?

● ● ●

उचाइ उचाल्ने अबधारणा हुन्थ्यो। स्थिर सरकार आयो भनेको त सिंहदरवारको फोहर गाउँपालिकासम्म बिक्नेकृत भयो। चाहिने विधि, फैलियो विधिहीनता। हुनुपर्न सफाइ र निर्माण, भयो फोहर र नैतिक विधेश। यतिबेल जता हेरे पनि चिसो बतास, डरलाग्दो अतासमात्र देखिन्छ। उपलब्धि बचाउनुपर्छ भन्नेहरू देशको रगत-पसिनाको सर्वत पिइरहेछन्। आमनेपाली वालीकी खोजिरहेका छन्, रत्नाकरहरू वालीकी बन्न तैयार छैनन्। यी परिवर्तनको पणिडत्याइ गर्ने महापणिडत्याइ दुख, दरिद्र र पीडा बोकेरे बाँच्नेहरूलाई स्वर्गको सुखानुभूतिको चमक



साल्ट ट्रेडिङ कंपनीशन लिमिटेड



तौल पूर्ण, सुरक्षा सम्पूर्ण

- ISI स्टाणडर्डको मित्र बाहिर रकर कोट मे बीचमा रिटलको जाली भएको ३ तहको होजपाइप
- उच्च गुणस्तरको रेगुलेटर
- पुन: प्रयोग गर्ने न सकिने प्लाष्टिक सिल
- कम्प्यूटर प्राविधिकाब चल्ने प्लान्ट, तौलमा सोहै आना दुवक हुनुहोस





साल्ट ट्रेडिङ समूहका उत्कृष्ट खाद्य बस्तुहरू

पढथयौ हामी बसीकन सँगै वेद, बाइबल, नमाज
पसेकेही नरपशुहरु धवस्त पारे समाज।

मन्यो ज्यौदै त्यो जस्ले बिरियो देशको माटो
बाँच्यो त्यो मरर पनि जस्ले सरिकयो देशको माटो।

कायर भएर पटक पटक मर्नुभन्दा
बहादुर भएर एकै पटक मर्न सकौ।

- अभियानवाणी

अभियान साप्ताहिक

सम्पादकीय

राजनीतिमा अपराधिकरण नघुसाऔं

गत पुस् ५ गते प्रतिनिधिसभाको विघटन पछि नेकपाका दुवै पक्ष केपी ओली र पुष्कमल दाहाल पक्षले पूर्व माझोवादीका लडाकूहरुलाई आ आफ्नो पक्षमा ताने रणनीतिका साथ अधिबढेका छन्। राजनीतिक दलहरूले निकै लामो समयदेखि नै राजनीतिलाई अपराधिकरण गर्ने प्रयास गरिरहेको छ। अहिले नेपाल कम्पनिट पार्टी त्यसको छाप, झण्डा र चुनाव चिन्ह पाउँच्न त्यसको छिनोफालो गर्न निर्वाचन आयोग तारिपरेको छ भने प्रतिनिधिसभाको विघटनसम्बन्धी मुद्दा समेत सबैच्च अदालतको सम्बिधानिक इजलासमा निरन्तर बहसके क्रममा रहेको छ। सरकारले पुस् ५ गते प्रतिनिधिसभाको विघटन गर्दै २०७८ साल बैशाख १७ र २० गते गरी दुई चरणमा प्रतिनिधिसभाको निर्वाचनको मिति घोषणा गरिसकेको हुनाले अबको केही दिन भित्रमा निर्वाचन आयोग र सबैच्च अदालतले आफ्नो निर्णय दिनुपर्ने बायधी दुवै निकायलाई रहेको छ।

नेपाल कम्पनिट पार्टी विकायरिक रूपमा विभाजित झर्सकेको भए पनि त्यसले बैधानिकता पाउन नसकेको अवस्थामा पुष्कमल दाहाल पक्षले भने अप्रत्यक्ष रूपमा निर्वाचन आयोग र अदालतलाई धम्क्याउन थालिसकेको छ। हामीहरूले भनेतुसार प्रतिनिधिसभाको पुनर्स्थापना भाग्न भने आन्दोलनको अधिक बेहरी ल्याएर सडकबाटै प्रतिनिधिसभाको पुनर्स्थापना गर्दैछ भन्दै आफ्नो पक्षमा निर्णय दिन अदालतलाई बाध्य पर्ने रणनीति लिएको हुनाले आउँदै बैशाखमा हुने निर्वाचन शान्तिपूर्ण रूपमा सम्पन्न हुनेमा आशंका उब्जिएको छ। दाहाल पक्षले हालै काठमाडौंमा सम्पन्न गरेको आम सभामा समेत दाहाल पक्षका अध्यक्ष पुष्कमल दाहालले अदालतलाई धम्की दिवे भनेका थिए न्यायाधिशहरूले समेत आन्दोलनमा सहभागी भएका जनतालाई देखे होला जनताको भावान बुझेको जस्तो अभियक्ति दिएका थिए। दाहाल पक्ष कुनै पनि हालतमा निर्वाचनमा जान चाहिरहेको छैन। अदालतले संविधान ऐन, कानून हेरेर निर्णय दिने हो भीड ल्याएर भीडबाटै निर्णय खोजिनु लोकतानिक पद्धति होइन, तर दाहाल पक्षले संविधान ऐन कानुन लाई स्वीकार गर्ने अवधिकार दिएको छ। तर अदालतको निर्णयप्राप्ति दाहाल पक्षले विश्वास रहेको उसको अभियक्ति देखाएर देखाउन सकेको छैन। तर फेरि उही संविधानको कुरा गरिरहेको छ। यसले प्रष्ठ हुँदै दाहाल पक्ष संविधान प्रति बकादार ऐन संविधानले तै सबैच्च अदालतलाई संविधानको व्याख्या गर्ने अन्तिम अधिकार दिएको छ। तर अदालतको निर्णयप्राप्ति दाहाल पक्षले विश्वास रहेको उसको अभियक्ति देखाएर देखाउन सकिन्दैन। १० वर्ष तै लोकतानिक पद्धति त्यसलाई दाहाल नेपाल पक्षले स्वीकार गर्न सकेको देखिएको छैन। यदि संचिक्की प्रधानमन्त्री ओलीले संविधान ऐन, कानुन धवस्त परेका हुन् भने उनलाई जनताको मतबाटै पराजित गर्न बाह्यहरू किन चाहिरहनु भएको छैन?

नेकपालाई अहिलेको अवस्थामा ल्याई पुऱ्याउन दाहाल-नेपाल पक्ष पनि उत्तिकै दोषि रहेका छन्। आफ्नो स्वार्थ मिलिनलेज जनताका कुरा बाह्यहरूले कहिलै उठाउन भएको थियो? जब स्वार्थसहित ओलीसँग मतभिन्नता भयो अनिमात्र दाहाल-नेपाल पक्षले जनताका करा उठाउन थाल्नभएको नेपाली जनताले देखेकै छन्। बाह्यहरू विधि विधानका कुरा गरेर जनतालाई ढाँचै चाहिरहनुभएको छ। विधि विधानका करा गर्नेहरूले किन बाह्यहरूले जनताको पक्षमा हिजा किन बोल्न सक्नुभएन? मुलुक कोरोना भाइरसबाट आक्रान्त भएको बेला बाह्यहरू किन मौन रहन भयो? आफ्नो स्वार्थ रूप त्रभापेषि सोभा साभा जनतालाई देखाएर आफ्नो स्वार्थ पूरा गर्ने खेलमा लाग्न भनेको जनतामाथिको घात हो। दाहालले आफ्नो भाषणमा जनताको विश्वास छ भने जिन उनीहरू चुनावमा जान डाराईरहनु भएको छ? लोकतान्त्रमा जनताको भाषा माथि कोही हुन सक्नेन् जनताले दिएको निर्णयलाई सबैले स्वीकार गर्न तै लोकतान्त्रिक पद्धति भएपनि त्यसलाई दाहाल नेपाल पक्षले स्वीकार गर्न सकेको देखिएको छैन। यदि संचिक्की प्रधानमन्त्री ओलीले संविधान ऐन, कानुन धवस्त परेका हुन् भने उनलाई जनताको मतबाटै पराजित गर्न बाह्यहरू किन चाहिरहनु भएको छैन?

प्रतिनिधिसभा विघटन सम्बन्धी अदालतले दिएको निर्णयलाई सबैले स्वीकार गर्न सक्नेपार्दछ। दाहाल नेपाल पक्षले त्यसलाई स्वीकार गर्ने मनसापय देखिएको छैन। प्रतिनिधिसभा पुनर्स्थापना त्रस्याको खण्डमा अर्को आन्दोलन गर्ने भन्दै स्वतन्त्र न्यायपालिकालाई आफ्नो पक्षमा निर्णय गर्ने अप्रत्यक्ष रूपमा धम्की दिवे रहनु भएको छ यो कुन विधि विधान अन्तर्गत पर्दछ? ओली पक्षले अदालतको निर्णयलाई स्वीकार गर्न बताउदै आएको भएपनि दाहाल नेपाल पक्षले किन अदालतको निर्णयलाई स्वीकार गर्न्दछै भन्न सकिरहेको छैन? जनताले दिने निर्णय भन्न अदालतले दिने निर्णय द्वारा हुन सक्वैन, अदालतले दिने निर्णयमा एक पक्षको हार हुँदै तर जनताले दिने निर्णयको विश्वदृ कैही कहै उजुर बानुर लान सक्वैन त्यसले जनतालाई जनताको जनदेश भनिएको हो। संविधानले नेपाली जनतालाई सार्वभौमसत्ता सम्पन्न भनि स्वीकार गरको छ। तिनै सार्वभौमसत्ता सम्पन्न जनताले दलहरूको हैसियत प्रदान गर्ने भएकाले दलहरूले निर्वाचनमा जान डाराउन हुँदैन, यदि कुनै दललाई अन्यथा परेको भए जनताले तै न्याय दिन सक्छन् भने विश्वास दलहरूमा हुनेपर्दछ। तर दाहाल नेपालमा त्यसको विश्वास नभएको र जबरजस्ती रूपमा आफ्नो निर्णय लान खोज्नु किमार्थ लोकतानिक पद्धति होइन।

२०७२ को भूकम्प र पछिलो सम्प्रभाव आएको कोरोना भाइरसको कारण जनता आक्रान्त भईरहेको र विस्तारै जनता आफ्नो लेयमा फर्किन थालेको अवस्थामा फेरी आन्दोलनको अधिक बेहरी ल्याउँदै भनु जनताको अपमान हो। केही व्यक्तिहरूलाई सत्तामा पुऱ्याउदिन जनताले किन आन्दोलन गर्ने? जहाँसम्म संविधानको उल्लंघन भयो भन्ने तर्क छ त्यसमा सत्यता देखिएको छ। संविधान जिवित छ, त्यही संविधान अनुसार सरकार राजनीतिक दल सञ्चालित भएको छ। एन कानुनले काम गरिरहेको छन्, त्यसले गर्दा अब जनतालाई ढाँटेर आफ्नो स्वार्थ पूरा गर्न खेल बन्द गर्दै भन्ने हामी आग्रह हो।

अभियान

कृषक समृद्ध भएपछि राष्ट्र समृद्ध हुने हो

हामीले सहमति गर्यो।

कतिपय साथीहरूले हामीमाथि विभिन्न

किसिमा आरोपहरू लगाउँछन्। उखु

किसिमा समस्या आजदेखिको होइन,

वि.स. २०७९ सालदेखिको नै हो। उहाँहरूले यति दिनसम्म के हेरेर बस्नुभएको थियो? त्यतिबेला उहाँहरूले किसिमा पक्षमा किन बोलुभाइन? किसिमा समस्या त सबैको समस्या हो, यसका सबैले आपाए नो तरफाट पहल गरिदिनुपर्ने हो। आफूले नगर्ने तर कसैले गन्यो भने त्यसमाथि अनेक प्रकार टिकाटिप्पीहरू गर्नु न त किसिमा कहिता हितमा छ न त देशको हितमा छ। हामी जो जहाँ छौं, सबैले किसिमा कै मिहेनतबाट उबेजो क्यादेको खाद्यान्त उपभोग गरिरहेका छौं। टिकाटिप्पीहरू गर्न सजिलो छ, तर काम गरेर देखाउन कठिन छ। जो व्यक्ति निष्कृय दुन्छ त्यो व्यक्ति प्रायः आलोचक दुन्छन्। हामी उहाँहरूले किसिमा कुदा उठाउँदै खेत-खिलानमा गर्न एक-एक किसिमा सँगसँग प्रत्यक्ष भेटेका छौं, पीडा र दुःख बुझेका छौं। धेरै मिडियाका साथीहरू पनि ग्राउण्डमै गएर रिपोर्टिङ्ग गर्नुभएको छ। त्यसकारणले अनावश्यक टिकाटिप्पीहरू पनि नालगाँ।

जब देशको काल-परिस्थिति जब

सामान्य रहेन, संसद विघटन भयो, सरकार

काम चलाउ भयो र हामी पनि सडकमै

यो ऋक्षमा उहाँहरूले किसिमा आन्दोलनप्रति धेरै षड्यन्त्रहरू पनि भए। उद्योगीहरूले आन्दोलनमा आउनु भएका किसिमा साथीहरूलाई चिया पसलमा बोलाएर काका, बाबा तपाईंको कति बाँकी छ, पैसा लिनुस् र घर फर्किनुस् भनेर आन्दोलनलाई कमजोर बनाउने षड्यन्त्रहरू पनि भए। तर किसिमाहरूले कसैले प्रलोभनमा नपरी आफ्नो नो हक अधिकारका लागि निरन्तर आन्दोलन गरिरहे। यो आन्दोलनमा काठमाडौं आउनका लागि पाँच जाहार्भन्दा किसिमा साथीहरूले नाम लेखाएका थिए। तर कोरोना महामारी र काठमाडौंको विसेका कारण हामीले धेरै कम साथीलाई मात्र आन्दोलनमा ल्यायो। यो आन्दोलनमा काठमाडौं आउनका लागि नालगाँ।



पूरे पवित्र भावनाले यो आन्दोलन गरिएको हो।

मुतक किसिमा नारायण राय यादव (भगतजी)लाई किसिमा शहीद भनेर घोषणा गरेका छौं। उहाँले राज्यको तर्फबाट वाहाना साथीहरूलाई आउनुपर्द्यो, किसिमा साथीहरूसँग बस्नुपर्द्यो किसिमा हामीले जेजति निर्णय परेका छौं, किसिमा साथीहरूलाई निर्णय दिनोको समय दिएका छौं। हामीले तत्काल

गलत तर्कहरूको विपक्षमा

प्रा. कृष्ण पोखरेल
यतिवेला नेपाल कम्युनिस्ट पार्टीको सत्तारूढ ओलीपक्ष प्रतिनिधिसभा विघटनको आफ्नो असंवैधानिक कदमको बचाउ गर्न, निर्वाचनको औचित्य पुष्टि गर्न एवं महिमागान गाउँ अनेक कुर्तक गरिरहेछ। कुरा त्यहीं रोकिंदैन। भाष्य त के पनि बनाउन खोजिएको छ भने निर्वाचन भयो भने उसले पूर्ण बहुमत प्राप्त गर्द र राजनीतिक स्थायित्व सुनिश्चित हुन्छ। तर, कथं-कतातित अदालतको आदेशबाट प्रतिनिधिसभा ब्यूँतियो भने सब बरबाद हुन्छ र राजनीतिक अस्थिरता निमित्तन्त्र। अब एक-एक गरी यिनै विषयलाई तथ्यको कसीमा जाँचीं र एउटा निष्कर्षमा पुर्ण।

प्रतिनिधिसभा विघटनको आफ्ना कदमको बचाउ गर्न प्रधानमन्त्री र उनको पक्षले अधि सारेको तर्कमध्ये एउटा प्रमुख तर्क हो, उनको यो कदम राजनीतिक हो र राजनीतिक विषयमा अदालत प्रवेश गर्न मिल्दैन। तर, ०५१ सालदेखि जितपटक प्रतिनिधिसभा विघटन भयो हरेकपटक यस विषयमा अदालत प्रवेश गरेको छ र आफ्नो निर्णयद्वारा संविधानको रक्षा गरेको छ। त्यहीं निरिलाई परिपालन गर्द यसपटक पनि अदालतले प्रधानमन्त्रीको तर्क स्वीकार गरेन र प्रवेश गरिछाड यो। दोस्रो हो, विघटन प्रधानमन्त्रीको विशेषाधिकार भन्ने तर्क।

विशेषाधिकार हो भने त्यो संविधानमा लेखेको हुनुपन्यो नि! त्यो कहाँ लेखेको छ? वास्तवमा यस्तो विशेषाधिकारको व्यवस्था ०४७ सालको संविधानसँग लेखिएको थियो। वास्तवमा त्यसको पटक-पटक दुरुपयोग भएको अनुभवका आधारमा सचेत स्पमा नै त्यो प्रावधानलाई संविधान निर्माताले नयाँ संविधानमा राखेन्। अब त्यो संविधानमा हुँदै नभएको अधिकारको दुहाई दिनुको के तुक?

तेस्रो तर्क, संविधानको धारा ७४ले नेपालको शासन व्यवस्था संसदीय भनेर मानेको छ र संसदीय व्यवस्थामा प्रधानमन्त्रीलाई संसद भए गर्ने अधिकार स्वतः अन्तर्निहित हुन्छ। निःसचेह, संविधानले मुलुकको शासन व्यवस्था संसदीय मानेको छ। तर, प्रश्न उठ्छ, कस्तो संसदीय ? संसारमा अनेकौं संसदीय व्यवस्था छन्। कहाँको संसदीय व्यवस्थालाई मानक मान्ने? एक छिनलाई संसदीय व्यवस्थाको जननी भनेर मानिने बेलायतको संसदीय व्यवस्था हो भनेर मान्नै। त्यहाँ पनि प्रधानमन्त्रीको हातबाट संसद भए गर्न विशेषाधिकार निश्चित कार्यकाल संसदीय ऐन २०११ को माध्यमबाट खोसिएको छ।

त्यहाँ पनि अब हाउस अफ कमन्सको असमयमा विघटन आवश्यक भएमा स्वय हाउसको दुईतिहाइ बहुमतबाट मात्र सम्पर्च छ। चौथो तर्कचाहिँ सर्वोच्च अदालतलाई जवाफ पठाउँदा तर्कवीर प्रधानमन्त्रीले अधि सारेका छन्। उनी भन्न यो संविधानमा प्रधानमन्त्रीले संसद भए गर्न पाउँदैन भनेर कहाँ लेखेको छैन, अतः त्यसलाई भए गर्न पाउनु उनको अधिकार हो। सहज ज्ञानले के भन्न भने अधिकार त लेखेको कुराले सिर्जना गर्द नलेखेकाले होइन। प्रधानमन्त्रीको यो तर्कलाई स्वीकार, गर्न हो भने यो संविधानमा त प्रधानमन्त्री ओली आजीवन प्रधानमन्त्री हुन पाउँदैन भनेर पनि कहाँ लेखेको छैन। उसो भए के उनी आजीवन प्रधानमन्त्री हुन पाउँछन् त? संसद भन्न कुर्तक।

एउटा तर्क के पनि छ भने पार्टी र संसदले प्रधानमन्त्रीलाई काम गर्न दिएन। अतः दुईतिहाइ बहुमत ल्याएर काम गर्नका लागि संसद भए गर्न उनी बाध्य भए। यो त भन्न विरोधाभासी तर्क हो। किनकि एकातिर उनी मलाई काम गर्न दिएन भनेर संसद भए गर्दैन, अर्कोतिर सरकारी आमसभामा आफ्नो तीनवर्ष कार्यकालका उपलब्धिको

घन्टाँ बखान गरेर पनि थावदैन्। अब उनका यी दुई दाबीमध्ये कुन ठीक, कुन बेठीक? वास्तवमा यसेलाई भन्छन् ढाँटेको कुरा मरिकाटे मिल्दैन। तर्क त के पनि गर्दैन भने यो अदालतले प्रतिनिधिसभाको पुनर्स्थापना संविधानको कुन धारामा टेकेर गर्द? किनकि त्यस्तो पुनर्स्थापनाको कुनै प्रावधान संविधानमा कर्तृ छैन। यहाँ ध्यान दिनुपर्ने कुरा के हो भने अदालतले गर्न भनेको प्रधानमन्त्री ओलीको विघटनको सिफारिसलाई त्यही सिफारिसकै बिन्दुबाट असंवैधानिक भनेर खारेज गर्न हो र संविधानलाई लिकमा ल्याउने हो।

प्रधानमन्त्रीले संविधानमाथि विघटनवादीको एउटा आरोप के छ भने यी आफ्नो पत्तासाफ हुन्छ भनेर निर्वाचनसँग डराएका हुन् र निर्वाचनसँग डराउने भनेको लोकतन्त्र र जनतासँग डराउनु हो। लोकतान्त्रिक व्यवस्थामा निर्वाचनबाट भाग्ने र जनताको ल्याउने हो।

एउटा जबर्जस्त प्रश्न के गर्दैन भने यो कस्तो संवैधानिक व्यवस्था हो, जसमा बहुमत प्राप्त प्रधानमन्त्रीले चाहिँ संसद विघटन गर्न नपाउने र संसदले विश्वास नगरेको ऐरेगैरे प्रधानमन्त्रीले चाहिँ पाउने? अब यही व्यवस्था संविधानमा छ भने त्यसलाई नमान्ने विकल्प हामीसँग छ र? यदि नमान्ने हो भने संसद्चा दुईतिहाइ बहुमत जुटाएर यो प्रावधान संशोधन गर्नुपर्न्यो। तर, यहाँ जानुपर्ने कुरा के छ भने यो प्रावधान बुझै नुभभी हठात राखिएको भने होइन। वास्तवमा यो संविधानको धारा ७६ को खास उद्देश्य प्रतिनिधिसभाको कार्यकाल सुनिश्चित गर्नु हो। अतः यो त्यस वेला मात्र विघटन

हुन सक्छ, जब यसले सरकार दिन सक्दैन। सरकार दिन सक्ने अवस्था विद्यामान रहन्छैले प्रतिनिधिसभा पूर्ण कार्यकाल बहाल रहन्छ।

प्रधानमन्त्रीको असंवैधानिक कदमको विरोध गर्नेहरूमाथि विघटनवादीको एउटा आरोप के छ भने यी आफ्नो पत्तासाफ हुन्छ भनेर निर्वाचनसँग डराएका हुन् र निर्वाचनसँग डराउने भनेको लोकतन्त्र र जनतासँग डराउनु हो। लोकतान्त्रिक व्यवस्थामा निर्वाचनबाट भाग्ने र जनताको

गर्ने विषय, त्यो समय आएपछि प्रस्तुत हुने भनेकै नागरिको बृहत इजलासमा हो। त्यसवेला मतदाताले जसको पक्षमा जनादेश दिन्छन, उनै आवधिक स्पमा शासक बन्छन।

रह्यो दुईतिहाइ बहुमतको प्रधानमन्त्रीको मागको कुरा। संसद विघटनको कदमले उनको पार्टी फुटो कैलोमा छ। यस्तो वेला निर्वाचनमा उनी दुईतिहाइ जितको दाबी गर्दै छन्। ०५१ देखि आजसम्मको अमानिर्वाचनले

● ● ●
विशेषाधिकार हो भने त्यो संविधानमा लेखेको हुनुपन्यो नि दृ त्यो कहाँ लेखेको छ? वास्तवमा यस्तो विशेषाधिकारको व्यवस्था ०४७ सालको संविधानमा स्पष्टसँग लेखिएको थियो। वास्तवमा त्यसको पटक-पटक दुरुपयोग भएको अनुभवका आधारमा सचेत रूपमा नै त्यो प्रावधानलाई संविधान निर्माताले नयाँ संविधानमा राखेन्। अब त्यो संविधानमा हुँदै नभएको अधिकारको दुहाई दिनुको के तुक?

● ● ●

सिकाएको एउटा सरल पाठ के छ भने विभाजित मन होस वा पार्टी त्यसले पराजयकै मुख देखाउँछ।

जस्तो कि ०५१ को मध्याधिक चुनावमा नेपाली कांग्रेस विधिवत फुटोको थिएन, तर छत्तीसे र चौहत्तरेका स्पमा नेता-कार्यकारीको मन यसरी फाटेको थियो कि त्यो पार्टीले छेदावाँदाको बहुमत गुमायो। ०५६ सालमा विभाजनकै कारण एमारे पराजित भयो। त्यही विभाजनकै कारण ०७० को संविधानसभाको निर्वाचनमा माओवादी नराम्री पछारियो। निहितलाई पराजित भयो होइन। यसको बागडोर सुन्नप्ने मुद्दाको फैसला

बेवास्ता गर्दै कुन 'खयाली पुलाउ' पकाउँदै छन् प्रधानमन्त्री ओली? यो त नेकपाको दाहाल-नेपाल पक्षलाई म त ड्रॉब-ड्रॉब तिमीहरूलाई पनि साथै डुबाउँछ भन्ने भस्मासुर सोचमन्दा बाहेक अरु के हुन सक्छ?

अन्त्यमा निर्वाचन भए आहा र प्रधानमन्त्रीको विघटन बदर भए छ् या भन्ने जुन संकरण बनाउन खोजिँदै छ, त्यसको पनि चिरफार हुनु जरुरी छ। हाम्रो संविधानमा, जुन संकरण निर्वाचन पद्धति अवलम्बन भएको छ, त्यसले सामान्य अवस्थामा दिने भनेकै खिडित जनादेश हो। त्यस्तो वेला राजनीतिक दलहरूले गर्ने जानुपर्ने भनेकै निर्वाचनपछिको गठबन्धन निर्माण र त्यसको स्थायित्वको सुनिश्चितता हो।

अतः संसद ब्यूँते पनि र निर्वाचन भए पनि अब बन्ने भनेको गठबन्धन सरकार नै हो। तीन वर्षाधि कम्युनिस्ट गठबन्धनले निर्वाचनमा पाएको सफलता न भुलो न भविष्यतिकै थियो, तर कामरेड ओलीलाई बहुमत पाचेन र यो अवस्था आयो। संविधानको धारा १०० मा गरिएको व्यवस्थाको मनन गद्दी के थाहा हुन्छ भने नेपालमा आगामी केही वर्ष दुई-दुईवर्ष वा बढीमा तीनवर्ष सरकारको अभ्यासले निरन्तरता पाउने अवस्था देखिन्छ। एक वाक्यमा भन्नुपर्दा संसद ब्यूँतिए पनि विराजन भए पनि राजनीतिक परिदृश्यमा गठबन्धनकै नियति व्यहोरुपर्न देखिन्छ। हो, संसद ब्यूँतिए संविधानको जगेना हुन्छ भने अदालतले निर्वाचनको बाटो खाले संविधान संशोधन हुन पुग्छ र अहिलैकै जस्तो संविधानको व्यवस्थामा भाटो खाले चाहार शासकको हात पन्यो भने मुलुकका सामु संविधानले परिकल्पना नै नगरेका अनेकौं अनिष्ट आइपर्नेछन्। याद गर्नै, आगामी दिनहरूमा आइपर्न सक्ने यस्तै अनिष्टलाई रोक्ने जद्यश्यले चार पूर्वप्रधान न्यायाधीशहरूले विघटन असंवैधानिक हो भनेमा दृढ छैं, मौन बस्दैन भनेका हुन। (नयाँ पत्रिकाबाट)

Sabaikhel

www.sabaikhel.com /sabaikhel
info@sabaikhel.com @sabaikhel
For Advertisement: sabaikhel@gmail.com

'रोग लाग्नै नदिनु, प्रयत्न तपाईंको कही भए, उपचारमा साथ दिने वाचा हाम्रो'

रु. ५० लाख सम्म घातक रोगहरूको उपचार खर्च*

<table

● बैंक खाता नहुनेलाई पनि टेलिकमको 'मोबाइल मनी'

दूरसञ्चार कम्पनी नेपाल टेलिकमले सहायक कम्पनीमार्फत ल्याउन लागेको मोबाइल मनी नमस्ते पे जोडिन बैंक खाता अनिवार्य नहुने भएको छ । टेलिकम र राष्ट्रिय वाणिज्य बैंकको सहायक कम्पनी नेपाल डिजिटल कम्पनीले केही सातापछि नै यसको सुरुवात गर्न सम्भावना छ । राष्ट्रिय बैंकबाट कम्पनीको स्थलगत निरीक्षण भइसकेको छ, राष्ट्रिय वाणिज्य बैंककी उपकार्यकारी निर्देशक सरचर्चरी अधिकारीले भनिन, 'अब बैंकी भएको सञ्चालन अनुमति मात्र हो ।' नेपाल टेलिकमको ६२ प्रतिशत र वाणिज्य बैंकको ३८ प्रतिशत लगानीमा स्थापना भएको कम्पनीको चुक्ता पुँजी ४० करोड रुपैयाँ छ । वाणिज्य बैंक नमस्ते पेमार्फत हुने कारोबारको राफसाफ बैंकका स्पमा रहनेछ । नमस्ते पे एप चलाउने सेवाग्राहीले बैंकमा खाता नभएकै अवस्थामा समेत यसमार्फत कारोबार गर्न सक्नेछन् । बैंक खाता नहुने विभिन्न काउन्टर, एजेन्टमार्फत समेत सेवाग्राहीले आफ्गो नमस्ते पे वालेटमा रकम जम्मा गर्न सक्नेछन् । रेमिट्यान्स रकमलाई समेत यसमा जम्मा गर्न सक्नेछन् । रेमिट्यान्स रकमलाई समेत यसमा जम्मा गर्न सक्नेछन् । टेलिकमको कार्ड लिंडा नै ग्राहक पहिचान कायम गरिएको हुने भएकाले बैंक खाताविना समेत रकम जम्मा गर्न सक्नेछन् । हाललाई टकटाइम, एयर भ्यालुलाई भने पैसामा स्वान्तरण गर्न सक्नेछन् ।

'अवधारणामा टकटाइम वा भन्नौ सिममा भएको रकमलाई समेत एपमा पठाएर रकममा परिवर्तन गर्न सकिने व्यवस्था गरेका थिएँ,' अधिकारीले जानकारी दिइन, 'तर, हाललाई यसमा नजान राष्ट्रिय बैंकबाट आग्रह भएको छ, भविष्यमा यसको सम्भावना पनि छ । पलिक कम्पनीका स्पमा रहने यस कम्पनीले भविष्यमा सर्वसाधारणमा समेत सेयर जारी गर्नेछ । भुक्तानी प्रदायकहरूले समेत २० प्रतिशतसम्म सेयर जारी गर्न सक्ने व्यवस्था राष्ट्रिय बैंकले गरिसकेको छ । १ अर्ब अधिकृत पुँजी रहेको कम्पनीमा रणनीतिक साफेदार भिर्याउने सोचसमेत राखिएको छ । राष्ट्रिय बैंकले यसअधि नै वालेटमा रहने रकममा व्याज दिन सकिने व्यवस्था गरेको छ । कम्पनीले पनि ग्राहकको वालेटमा व्याज दिने सोच अगाडि बढाएको छ । विभिन्न मुलुकमा दूरसञ्चार कम्पनीहरूले त्याएका मोबाइल मनीमा साना स्तरमा कर्जा दिन सकिने सुविधा पनि दिइएको छ । हाललाई नेपाल डिजिटल कम्पनीले यो सुविधा भने दिनेछैन ।

हाल सञ्चालनमा रहेका विभिन्न मोबाइल वालेटबाट मासिक ८ अर्ब ८८ करोड रुपैयाँ र मोबाइल बैंकिङबाट मासिक ३० अर्ब २८ करोडबारबारको कारोबार हुन्छ । यो भनेको मुकुकभित्र हुने कुल डिजिटल कारोबारको १ दशमलव ६९ प्रतिशत हिस्सा मात्र हो । तूला टेलिकम कम्पनीले यो सेवा सुरुवात गर्दा यो हिस्सा उच्चदरमा बढने सम्भावना छ । हाल नेपाल टेलिकमको जिएसएम सिम प्रयोगकर्ता १ करोड ८२ लाख छन् । बैंकहरूमा मोबाइल बैंकिङ सेवा लिनेको संख्या भने १ करोड ३६ लाख छ । बैंक खाता अनिवार्य नहुने र जुनुसुकै मोबाइलका प्रयोगकर्ताहरूले एप चलाउन सक्ने भएकाले पनि विद्युतीय कारोबारको दायरा यसले बढाउन सक्ने देखिएको छ ।

● त्रिनगर कृषिहाटमा माछापुच्छे क्युआर सेवा

डिजिटल बैंकिङ कारोबारलाई प्रोत्साहन गर्न उद्देश्यले माछापुच्छे बैंक लिमिटेडले सुदूरपश्चिम प्रदेशको केलालीमा रहेको त्रिनगर कृषिहाटमा हाटबजारमा क्युआर कोड सेवा सञ्चालनमा त्याएको छ । नेपाल राष्ट्रिय बैंकका निर्देशक सुवासचन्द्र घिमिरेले त्रिनगर हाटबजारमा क्युआर कोडमार्फत भुक्तानी गरी सेवाको सुरुवात गरेका हुन् ।

उक्त क्युआर कोड सेवा सुरु भएसँगै त्रिनगर हाटबजारमा तरकारी तथा फलफूल किन्नका लागि जाने उपभोक्ताले आफ्नो बैंकको मोबाइल बैंकिङ एप्लिकेशन प्रयोग गरी आफूले खरिद गरेको तरकारी तथा फलफूल रकम पसल सञ्चालकलाई सीधै खातामा भुक्तानी गर्न सक्ने बैंकले जनाएको छ ।

क्युआर कोड सेवाको सुरुवात गर्दै राष्ट्रिय बैंकका निर्देशक घिमिरेले काठमाडौंबाहिर रहेको कृषि बजारमा माछापुच्छे बैंकले सुरु गरेको क्युआर कोड सेवाले सबै तहका उपभोक्तामा डिजिटल सेवाको पहुँच पुग्ने तथा बचत गर्ने बानी र समयको पनि सदृप्योग हुने बताएको बैंकले जनाएको छ । उनले गोलमैडा तथा टपरी किनेर व्युआर कोडमार्फत भुक्तानी गरी सेवाको सुरुवात गरेका थिए । उक्त बजारका सैबैजसो पसलमा माछापुच्छे बैंकको क्युआर कोड सेवा सुरु भइसकेको जनाइएको छ ।

कपोरेट

बैंकका नायब महाप्रबन्धक सर्जुकुमार थापाले माछापुच्छे बैंक देशका हरेक तह र तफामा परिष्कृत र परिमार्जित सेवा प्रदान गर्न हरदम तप्तपर रहेको बताएको बैंकले जनाएको छ । स्थापनाकालदेखि नै नयाँ-नयाँ प्रयितिमा आधारित सेवा-सुविधा ग्राहकमाझ ल्याउन कटिबद्ध रहेको र यो सेवा त्यसेको निरन्तरता भएको बैंकले जनाएको छ ।

● 'माई मोबाइल मनी' भिडियो प्रतियोगिताको ६ विजेता घोषित

लक्ष्मी बैंकले आयोजना गरेको 'माई मोबाइल मनी' भिडियो प्रतियोगिताको नितिजा घोषणा गरिएको छ । नौलो र फरक प्रकारको यो प्रतियोगिता लक्ष्मी बैंकको दोस्रो क्राउडसोसिड प्रतियोगिता हो । प्रतियोगितामा बिल भुक्तानी १ मा विराटनगरका लोकेश दगाल र भक्तपुरका मन्दीप बखुन्छे विजयी भएको बैंकले जनाएको छ । त्यस्तै बिल भुक्तानी २ मा पोखाराका विकास त्रिपाठी, कार्ड सेवामा काठमाडौंका सन्तोष शाक्य विजयी भएको जनाइएको छ । कार्डरहित नगद निष्कासनमा भरतपुरका भुवन तिवारी र नगद ट्रान्सफरमा मुस्ताङका छेवाड गुरुङ विजयी भएको बैंकले जनाएको छ । प्रतियोगितामा पौँचवटा विभिन्न शीर्षकमा रहेको र सहभागीहरूले प्रत्येक शीर्षकमा तीन मिनेटसम्मको एउटाको दरले पौँचवटासम्म भिडियो पठाउन सक्ने नियम रहेको थिए । यसमा प्रत्येक शीर्षकका विजयीलाई ५० हजार रुपैयाँ पुरस्कार दिने बैंकले घोषणा गरेको थिए । प्रतियोगितामा विभिन्न क्षेत्रबाट ४ सय ५० भन्दा बढी रेजिस्ट्रेसन मार्फत सहभागिता रहेको बैंकले जनाएको छ ।

● सिन्धुलीमा सिभिल बैंकको नगदरहित अभियान

सिभिल बैंकले सिन्धुलीको सिन्धुलीमाडीमा नगदरहित अभियानको थालनी गरेको छ । बैंकले विशेष कार्यक्रम आयोजना गरेर अभियान सुरु गरेको हो । अभियानको सुरुवात नेपाल राष्ट्रिय बैंकका निर्देशक गर्न सकिने भिलाएको छ ।

कमलामाई मन्दिरमा भेटी तथा जुनार खरिदको मूल्य क्युआर कोडमार्फत भुक्तानी गरी उदाटन गरेको बैंकले जनाएको छ । सिन्धुली क्षेत्रमा चल्ने ७४ वटा टेम्पु तथा ३४ विभिन्न व्यापारीलाई क्युआर कोड वितरण गर्दै अभियान सुरु गरिएको जनाइएको छ । कार्यक्रममा राष्ट्रिय बैंकका गभर्नर अधिकारीले हाल विद्यमान कोरोनाको महामारीमा आफूलाई जोगाउन मात्र नभई नोट छपाइ गर्दा खर्च हुने तथा बिदेसिने मुद्रा बचाउन र सबै नेपालीको बैंक खाता भन्ने अभियानलाई समेत आत्मसात् गर्न पनि नगदरहित अभियान अपरिहार्य कुरा भएको बताएको बैंकले जनाएको छ । नगदरहित अभियानलाई प्रभावकारी बनाउन क्युआर कोडलाई सर्वव्यापी स्पमा लैजानुपर्ने उनले बताएको जनाइएको छ । बैंकले आफ्ना ग्राहकहरूलाई क्युआर कोडको प्रयोग गरी विद्युतीय प्रणालीमार्फत विभिन्न किसिमका नगदरहित भुक्तानी सेवा उपयोग गर्ने प्रोत्साहन गर्दै आकोमा यसरी नै यातायाका अन्य माध्यममा पनि क्युआर कोडलाई अफ सञ्चाक स्पमा देशव्यापी स्पमा लैजाने र आगामी दिनहरूमा पनि यस्तै खालका सेवाहरू ल्याउँदै जाने बैंकका प्रमुख कार्यकारी अधिकृत गोविन्द गुरुङले बताएको जनाइएको छ ।

● एनआइसी एसियाको डेबिट कार्ड अनलाइनमार्फत ब्लक हुने

एनआइसी एसिया बैंकले अनलाइनबाटे डेबिट कार्ड ब्लक गर्न सकिने सुविधा सुरु गरेको छ । बैंकले ग्राहकलाई जुनुसुकै स्थानबाट र जुनुसुकै समयमा आफ्नो मोबाइल, ल्यापटप वा कम्प्युटर प्रयोग गरी डेबिट कार्ड लकाए वा त्यसीपि विद्युतीय व्यापारलाई एसएमएसमार्फत सेवा दिइरहेको जनाएको छ । त्यस्तै, संयुक्त राज्य अमेरिका, संयुक्त अधिराज्य, क्यानडा, अस्ट्रेलिया, मलेसिया, दक्षिण कोरिया, जापान, साउदी अरेबिया, कतार, युर्एइ, बहराइन, कुवैत, भारत, जोडन, हड्डकल्गायतका मुलुकबाट रेमिट्यान्स भित्राउँदै देशको अर्थ व्यवस्थामा महत्वपूर्ण योगदान पुऱ्याउँदै आइरहेको बैंकले जनाएको छ ।

व्यवस्था रहेको बैंकले जनाएको छ । बैंकले हाल देशभरमा ३ सय ३९ शाखा, ४ सय ७१ एटिएम, ८८ वितरारित काउन्टर तथा ७८ शाखाहरित बैंकिङमार्फत बैंकिङ सेवा प्रदान गर्दै आएको जनाएको छ ।

● सिराहाको सुखीपुरमा ग्लोबल आइएमईको शाखा

ग्लोबल आइएमई बैंक लिमिटेडले सिराहाको सुखीपुर नगरपालिकाको सुखीपुर बजारमा नयाँ शाखा सञ्चालनमा त्याएको छ । बैंकले आफ्नो २ सय ६९०० शाखाका स्पमा सुखीपुरमा नयाँ शाखा सञ्चालनमा त्याएको हो । यसरी, बैंकले सिराहाको सुखीपुर नगरपालिकाको सुखीपुर बजारमा नयाँ शाखा सञ्चालनमा त्याएको हो । बैंकले आफ्नो २ सय ६९०० शाखाका स्पमा सुखीपुरमा नयाँ शाखा सञ्चालनमा त्याएको हो । बैंकले देशभर तथा देशबाहिरसमेत गरी २ सय ६९ शाखा, २ सय

निर्वाचनको...

प्रतिनिधिसभाको विघटनको मुद्दा अदालतमा पुर्णस्थानको हुनाले अदालतको जर्तो निर्णय आएपनि कांग्रेसको संस्थापन पक्षको इतर समूह रामचन्द्र पौडेल पक्ष भने प्रतिनिधिसभा पुर्णस्थानको पक्षमा रहेको भएपनि पौडेल पक्षको भनाई आधिकारिक नहुने भन्दै सभापति शेर बहादुर देउवा पक्ष हेर र बसको अवस्थामा रहेकाले गर्दा अब सबैको ध्यान अदालत र निर्वाचन आयोगतर्फ केन्द्रीत भएको छ।

नेपाल कम्प्युनिष्ट पार्टीको अन्तर्चापरिक विभाजन कुनै सिद्धान्त र जनताको पक्षमा रहेको देखिएदैन। पार्टी विभाजन हुनका लागि सैद्धान्तिक मतभेद आवश्यकता हुन्छ तर अहिलेको नेकपाको विभाजन सैद्धान्तिक नभएर सत्ता र व्यक्तिगत स्वर्थका लागि मात्र भएको जस्तो देखिएको छ। पार्टीका दुवै अध्यक्ष केपी ओली र पुष्पकमल दाहाल एकै ताँमा बस्दा पनि पार्टीमित्र मतभेद नै थिए। त्यो मतभेद सत्ता स्वार्थले भरिएको थिए। जब

सत्ता स्वार्थका धम्का लाग्न थाल्यो त्यसबेला मात्र पार्टी विभाजनको अवस्थामा पुगेको हुनाले नेकपाको औपचारिक विभाजन नभएको अवस्थामा संसदबाट बैकल्पिक सरकार बन्न सक्ने अवस्था नै देखिएदैन। प्रतिनिधिसभा २ सय ७५ सासद मध्ये पुस ५ गते प्रतिनिधिसभा विघटन हुनु अधिसम्म नेकपाको पक्षमा १ सय ७४ सासद रहेको र उनीहरूले नै केपी ओलीलाई नेकपाको संसदीय दलको सर्वसम्मत ढङ्गले नेता चुनेका हुनाले संसदबाट बैकल्पिक सरकार बन्न सन्मेत अवस्था थियो भन्नु आकैमा हाँस्यास्पद कुरा बाहेक अन्य केही हुन सक्दैन। नेकपाका १ सय ७४ सासद कायम रहेको र नेकपाको वैधानिक रूपमा विभाजित नभएको अवस्था सरकार निर्माणका लागि आवश्यक पर्ने १ सय ३८ सासदको संख्या पुन्याउन सक्ने अवस्था रहेदैन। विपक्षीमा जम्मा १ सय १ मात्र सासद रहेको र सभामुखले मत दिन नपाउने व्यवस्थाले गर्दा ३८ सासदको अपुगमा बैकल्पिक सरकार बन्न सक्ने अवस्था थियो कि थिएन भनेर बहस गर्नुको कुनै अर्थ रहेदैन।

सर्वोच्च अदालतको संघीयानिक इजलासमा

प्रतिनिधिसभा विघटनको मुद्दा सुनुवाईकै क्रममा रहेको छ। अदालतले पनि मुलुकको कार्यकारी प्रधानमन्त्रीले गरेको निर्णयलाई उल्टाउने अवस्था आएमा मुलुकको कार्यकारी प्रधानमन्त्री कमजोर हुने र त्यसले गर्दा मुलुकनै सकटमा पर्ने अवस्थालाई अदालतलाले समेत मध्यनजर राख्नुपर्ने आवश्यकता हुन्छ, लोकतान्त्रिक पद्धतिमा कमजोर प्रधानमन्त्रीको परिकल्पना गर्न सकिएदैन। संविधान अगावै प्रतिनिधिसभा विघटन भएमा बाहेक प्रतिनिधिसभाको कार्यकाल ५ वर्षको हुनेछ भन्ने व्यवस्था गरिएकोले प्रतिनिधिसभा विघटन हुन सक्छ भनिको हो। संविधानको धारा ८५ ले त्यो व्यवस्था गरेको हुनाले अब अदालतले पनि जनताको ताजा जनादेश लिने सरकारको निर्णयलाई सदर गर्दै निर्वाचनको बाटो खोलिदिनु मुलुकको हितमा हुनेछ। प्रतिनिधिसभा पुर्णस्थानाले मुलुकको हित गर्न सक्दैन भन्ने प्रमाण त २०५१ सालमै प्रष्ठ भईसकेको छ। यी सबै कारणहरूले गर्दा सार्वभौमसत्ता सम्पन्न जनतामा गएर ताजा जनादेश लिनु बाहेक अर्को विकल्प देखिएदैन।

त्यसैले अब निर्वाचनको विकल्प नस्योजै।

विरुद्ध अर्को खनिएकाले एकले अर्कोलाई सिद्धान्त खेलमा लागेका हुनाले राजनीतिमा अपराधिकरण बढ्ने सम्भावना समेत देखिएको छ। दाहाल नेपाल पक्षले प्रधानमन्त्री ओलीले निर्वाचन आयोग र अदालतमा समेत सेटिङ्ग गरेको आरोप लगाउँदै आएका बेला निर्वाचन आयोग र अदालतले निर्णय दिन जति डिला हुन्छ त्यति नै दाहाल नेपाल पक्षले आरोपका तानाबुना बुन्ने अवसर पाउने भएकाले निर्णय तत्काल हुनुपर्ने आवश्यकता देखिएछ।

प्रधानमन्त्री एवं ओली पक्षका अध्यक्ष केपी ओलीले संविधानले दिएको अधिकार प्रयोग गरी प्रतिनिधिसभाको विघटन गरी ताजा जनादेशमा गएको बताउँदै आएका छन्। अर्कोतर्फ पुष्पकमल दाहाल र माधव नेपाल पक्ष सहितका केही व्यक्तिहरूले प्रतिनिधिसभा विघटन गर्न भनेर बाहेकाले अधिकार प्रधानमन्त्रीलाई नभएको बताईरहेका

बेला सर्वोच्च अदालतको संघीयानिक इजलासले अब कुनै डिलाई नगरी फैसला दिनु उपयुक्त हुनेछ। कसेको धम्की र डरले निर्णय दिइनु उपयुक्त हुँदैन, संविधान ऐन, कानून अनुसार नै निर्णय दिइनुपर्दछ। मुलुकको कार्यकारी प्रमुखले ताजा जनादेश लिन खोज्नु जनताको हितमा नै देखिएन्छ। विश्वका धेरै देशमा यस्तो परम्परा रहिएआएको छ। प्रतिनिधिसभा विघटन हुँदा सम्म सत्ताधारी दल नेकपा विभाजित नभएको प्रधानमन्त्रीका विरुद्ध अविश्वासको प्रत्राव दर्ता नपाएको र संसदीय दलबाट ओलीलाई नहटाएको हुनाले ओली बहुमतको प्रधानमन्त्री रहेको अवस्थामा प्रतिनिधिसभा विघटन गरिएको हुनाले र नेकपा वैधानिक रूपमा विभाजन नभएसम्म बैकल्पिक सरकार निर्माण हुन सन्मेत अवस्था नहेकोले अदालतले विघटनलाई सदर गर्नु नै समस्याको समाधान हुनेछ।

सुरु भयो...

यसकारण त कोग्रेस यति कमजोर अवस्थामा पुगेको हो।

यतिबेला नेपाली काग्रेसको नीति स्पष्ट छ। प्रधानमन्त्री ओलीजीले सदन विघटन गर्नुपर्नेको छ। संसद पुनर्जापना हुनुपन्यो, त्यसीका लागि अहिले काग्रेस सङ्केत आन्दोलनमा छ। मुद्दा अदालतमा छ, अदालतले त्यसलाई सदर गर्दै भने त हाम्रो नीति पनि चुनाव हो, पुनर्जापना गरे ठिकै छ। चुनाव हुने हो भने आगामी मंसिरमध्यन्दा यता हुँदैन। त्योमध्यन्दा उता सार्नु पनि हुँदैन। त्यसको कारण के हो भने अहिले विधिवत रूपमा नेकपा फुटोको त छैन नि। जबसम्म उनिहरूले चुनाव चिन्ह प्राप्त गर्दैनन तबसम्म त नेकपा फुटोको हुँदैन। सूर्य चिन्ह उनीहरूसम्ये निर्वाचन आयोगले कसलाई दिने ? नदिने, समस्या छ। निर्वाचन आयोगले सूर्य चिन्ह माधव कुमार नेपाल र प्रचण्डलाई दियो भने ओलीजीले मुद्दा हाल्छन्। समस्या फेरि बिल्कुन्छ। मुद्दा भनेको २-३ महिना अलिक्नु हो। त्यसैले चुनाव हुनसक्ने वा पुनर्जापना हुने सम्भावना मैले देखिएन, अतः हामी अहिले निकै दुलो अन्यौलतातर्फ बढिरहेका छौ। यो अन्यौलता चिन्ह काग्रेसले प्रयास गर्दै।

निर्वाचनका..

खण्डमा निर्वाचनमा जानु बाहेक अन्य विकल्प देखिएको छैन। दाहाल नेपाल पक्षले ओली सरकारले कुनै हालतमा पनि निर्वाचन गराउँदैन भन्ने अभियान्ति दिईरहेको बेला सर्वोच्चको सम्बैधानिक इजलासले समयसीमा तोकेर निर्वाचन गराउने सर्तमा प्रतिनिधिसभाको विघटनलाई सदर गर्न सक्ने सम्भावना देखिएको छ। यदि अदालतले त्यस्तो निर्णय गरेमा सरकारले अदालतले तोकिदिएको सीमा भित्र निर्वाचन गराउने सर्तमा प्रतिनिधिसभाको विघटनलाई सदर गर्न सक्ने सम्भावना देखिएको छ। यदि अदालतले त्यस्तो निर्णय जस्तो दिएपनि त्यसलाई सदरकर र राजनीतिक दलहरूले स्वीकार गर्नु बाहेक अन्य विकल्प नेयिएकोले गर्दा अब राजनीतिक दलहरू तथारी अवस्थामा बस्नुपर्ने देखिएन।

बहुमत प्राप्त कार्यकारी प्रधानमन्त्रीले प्रतिनिधिसभाको विघटन गर्ने मन्त्रिपरिषद् को बैठकबाट निर्णय गराएर राष्ट्रपतिले

जनताबाटै...

र एक पक्षले आयोगको निर्णयलाई स्वीकार गर्न नसकेको खण्डमा उ अदालतमा पुनेर र अदालतबाट निर्णय हुन केही समय लाने भएकाले त्यसबेला सम्भमा निर्वाचनको मिति निकै काम हुने भएकाले निर्वाचन हुन सक्ने अवस्था नै देखिएदैन। त्यसले गर्दा सबै भन्दा पहिला नेकपाको विवाद समाधान हुनु आवश्यक छ। ओली पक्ष वा दाहाल नेपाल पक्षले अवस्थामा विवाद नै देखिएदैन। लोकतान्त्रिक पद्धतिमा कमजोर प्रधानमन्त्रीको परिकल्पना गर्न सकिएदैन। संविधान अगावै प्रतिनिधिसभा विघटन भएमा बाहेक प्रतिनिधिसभाको कार्यकाल ५ वर्षको हुनेछ भन्ने व्यवस्था गरिएकोले प्रतिनिधिसभा विघटन हुन सक्छ भनिको हो।

संविधानको धारा ८५ ले त्यो व्यवस्था गरेको हुनाले अब अदालतले पनि जनताको ताजा जनादेश लिने सरकारको निर्णयलाई सदर गर्दै निर्वाचनको बाटो खोलिदिनु मुलुकको हितमा हुनेछ। लोकतान्त्रिक पद्धतिमा कमजोर कार्यकारी प्रधानमन्त्रीको कल्पना सम्म गर्ने गर्न नै अर्थ आयोगकै हो। त्यसैले गर्दा अब निर्वाचनको विवाद समाधान गर्नु आवश्यक छ।

दिनसम्मा पनि आयोगले नेकपाको विवाद समाधान नगरेको खण्डमा २०७८ बैशाख १७ र २७ गते निर्वाचन हुन सक्ने सम्भावना न्यून रहेकोले गर्दा निर्वाचनको अन्यतिर तारिख उत्पत्ति द्वारा जेष्ठो जारी राष्ट्रपतिले त्यसलाई अनुमोधन गरी निर्वाचनको विवाद सम्भव छैन। लोकतान्त्रिक पद्धतिमा कमजोर कार्यकारी प्रधानमन्त्रीको कल्पना सम्म गर्ने गर्न नै अर्थ आयोगकै हो। त्यसैले अदालतले निर्णयलाई सार्वभौमता सम्भव छैन। त्यसैले निर्वाचन आयोगले नेकपाको विवाद समाधान गर्नु आवश्यक छ। नेतृत्वाले निर्वाचन आयोगले निर्वाचन गराउन दल दर्ता लगायतका अन्य धेरै महत्वपूर्ण कार्यहरू गराउनुपर्दछ। मतदाता नामावली प्रकाशन देखि लिएर जिल्ला निर्वाचन अधिकृतको नियुक्ति उनीहरूलाई तालिम मतपत्र छपाई लगायत अन्य धेरै कार्यहरू गर्नुपर्ने बाटो खोलिदिनु लोकतान्त्रिक पद्धतिमा प्रतिनिधिसभा पुर्णस्थापना सम्भव छैन।